

Enyedi Gina, ÁOK VI. évf.
SZTE ÁOK, Pszichiátriai Klinika

Mentalizációs működések vizsgálata pszichotikus betegek körében

Bevezetés: A mentalizáció egy kognitív képesség, amely segítségével mások elméjének a sajátunkéhoz hasonló, vagy attól eltérő mentális tartalmakat és állapotokat tulajdonítunk, és ezek alapján magyarázzuk vagy megjósoljuk mások viselkedését. Az újabb megközelítések szerint számos pszichiátriai kórkép (pl. autizmus, bipoláris zavar, szkizofrénia) több tünete visszavezethető a mentalizációs működések zavarára, amely megnyilvánulhat a szociális funkciók romlásában, és elszigetelődéshez vezethet.

Módszerek: A vizsgálatba pszichotikus betegeket és egészséges kontrollszemélyeket vontunk be. A mentalizáció vizsgálatát a Baron-Cohen (szemekből olvasás teszt), a CARTOON (Történetek képekben) teszt, a Metakognitív kérdőív és a LEAS-A-HU (Érzelmi tudatosság szintjei) teszt segítségével végeztük. A betegek (n=11) és az egészséges kontrollszemélyek (n=19) teszteredményeit kétmintás T-próbával hasonlítottuk össze.

Eredmények: A Baron-Cohen és a LEAS-A-HU teszteredményekben szignifikáns különbséget mutattunk ki a két csoport között ($p=0,002$ és $p=0,006$). A CARTOON és a Metakognitív kérdőív összpontszámaiban nem volt szignifikáns különbség ($p=0,079$ és $p=0,276$), azonban a CARTOON teszt alpontszámaiban szignifikáns különbséget találtunk a másod- és harmadrendű téves meggyőződések, valamint a viszonzás értelmezésében, míg nem volt kimutatható különbség a valóság, megtévesztés, átverés értelmezésében és az elsőrendű kérdések pontszámaiban.

Megbeszélés: A betegek az érzelmek leolvasását és a saját, illetve a másik személy érzelmi állapotának leírását mérő teszteken, valamint a másod- és harmadrendű téves meggyőződés és a viszonzás értelmezését mérő feladatokon teljesítettek rosszabbul a kontrollokhoz képest. A mentalizációs képességeket fejlesztő speciális terápiával, a Metakognitív tréninggel ezen részképességek javulása elérhető, ami jelentősen javíthatja a betegek szociális működéseit, kedvező hatást gyakorolva ezzel a beteg és a környezete életminőségére.

Témavezető: Dr. Domján Nóra egyetemi adjunktus
